

GESAMENTLIKE PERSVERKLARING

Nuwe wetgewende instrument sal geloods word wat onverklaarbare rykdom teiken

Tshwane, 30 Augustus 2022 - 'n Inisiatief, wat geloods word deur 'n aantal regeringsdepartemente en agentskappe in wetstoepassing en vervolging, sal dit meer koste-effektief, vinniger en makliker maak om bates te ondersoek en te herwin wat vermoedelik deur onregmatige aktiwiteite, soos korrupsie, bedrog, belastingontduiking en geldwassery, bekom is.

Die Nasionale Vervolgingsgesag (NVG), die Direkoraat vir Prioriteitsmisdaadondersoeke (DPCI), die Departement van Justisie (DOJ) en die Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SARS), gelei deur die Finansiële Intelligensiesentrum (FIC), en bedrywig onder die beskerming van die teenkorrupsietaakspan (ACTT), is werksamig op die gesamentlike projek om diegene te ontnem wat hul leefstyle steun deur onwettigverkrygte winste uit hul onverklaarbare rykdom.

Dit sal Suid-Afrika beter in staat stel om kriminele opbrengste te konfiskeer ingevolge die finansiële aksie taakspan (FATF) se aanbeveling in hierdie verband.

Die wetstoepassende agentskappe sal bestaande bateherwinningswetgewing gebruik om die toepaslike bevel, deur ons howe uitgereik, te bekom om onverklaarbare rykdom te konfiskeer en sodoende die Suid-Afrikaanse owerhede instaatstel om verdagte onwettigbekomde winste te herwin.

Die bepaling in ons bestaande bateherwinningswetgewing, wat onverklaarbare rykdom teiken, is 'n wetgewende instrument wat vereis dat die staat moet bewys dat 'n verweerder se regmatige bronne van inkomste nie genoegsaam is om die bates wat die verweerder besit te regverdig nie.

Dit plaas die verantwoordelikheid op die verweerder om te bewys dat die bron van die fondse vir die bates in sy/haar besit regmatig is en dat die bates nie uit die opbrengste van kriminele aktiwiteite bekom is nie. 'n Hof kan dus 'n bevel uitreik om onverklaarbare rykdom te konfiskeer op die basis dat die rykdom van 'n persoon of entiteit buite verhouding is tot die regmatige inkomste afgelei of verklaar deur die persoon of entiteit, en dat die verweerder nie kan regverdig of verduidelik hoe die rykdom regmatig verkry is nie.

Hierdie benadering stel wetstoepassingsagentskappe en SARS in staat om op te tree selfs in gevalle waar sodanige aktiwiteit nie sonder redelike twyfel bewys kan word nie.

Internasionaal, is die Verenigde Koninkryk, Australië, Ierland, Mauritius en Kenia voorbeelde van lande wat die konsep van onverklaarbare rykdomsgeleenthede (UWO's) as wetgewende instrumente aangeneem het en suksesvol sodanige bates herwin het.

Suid-Afrika se interagentskapsinisiatief is daarop gemik om bestaande wetlike raamwerke te versterk en aan te vul om bates te behou en te verbeur deur die teikening van onverklaarbare rykdom. Die inisiatief verlang om te bepaal of bestaande wetgewing doeltreffend gebruik kan word en of dit verder aangevul moet word met 'n alleenstaande UWO-wetgewende raamwerk.

Dit verlang ook om prakties te toets hoe interagentskapsamewerking operasioneel behaal kan word om die beperkinge van die huidige wetgewing uit te brei deur die skep van regspraak deur hofverrigtinge.

Die inisiatief is begin in November 2020 om die moontlikheid te toets van 'n UWO-bateherwinningsregime in Suid-Afrika ingevolge hoofstuk 6 van die Wet op Voorkoming van Georganiseerde Misdad, en deur interagentskapsamewerking. 'n Projekbestuurskomitee is gestig en 'n taakspan opgestel om navorsing te doen, die toon aan te gee en aanbevelings te maak oor die pad vorentoe.

Die deelnemende agentskappe het 'n interagentskapsmemorandum van ooreenkoms onderteken om hul samewerking en die praktiese implementering van die inisiatief in die gekose gevalle te formaliseer; en om die vertroulikheid van inligting wat onder agentskappe gedeel sal word te reguleer.

Vorbereidingsaktiwiteite vir die volgende fase is tans onderweg om 'n toepaslike saak te kies om die bestaande bepalinge wat onverklaarbare rykdom teiken in die howe te toets.

Die Organisasie vir Ekonomiese Samewerking en Ontwikkeling het sy belangstelling uitgespreek en ondersteun die uitkomste van die projek as wyse om interagentskapsamewerking te versterk en onwettige aktiwiteite, soos korrupsie, bedrog, belastingontduiking, geldwassery en onwettige finansiële strome, te bekamp.

PERSVERKLARING UITGEREIK NAMENS:

Adv. Xolisile Khanyile, direkteur van die Finansiële Intelligensiesentrum

Generaal Godfrey Lebeya, nasionale hoof van die DPCI en voorsitter van ACTT

Adv. Shamila Batohi, nasionale direkteur van Openbare Vervolgings

Mnr. Edward Kieswetter, kommissaris van die Suid-Afrikaanse Inkomstediens

EINDE